

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M. B.

przy uczestnictwie U. C., A. B., M. B.,

K. K., W. K., A. S. i A. G.

o zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 lipca 2020 r.,

zażalenia wnioskodawczyni

na postanowienie Sądu Okręgowego w P.

z dnia 25 września 2019 r., sygn. akt IV Ca (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie, pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w
orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 25 września 2019 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił apelację wnioskodawczyni M. B. od postanowienia Sądu Rejonowego w C. z 28 grudnia 2018 r., którym Sąd ten stwierdził, że nieruchomości stanowiącą zabudowaną działkę nr [...] o pow. 562 m² w C. przy ul. T., z dniem 1 stycznia 1985 r. przez zasiedzenie nabyli na zasadach wspólności ustawowej S.B. i T.B. Wnioskodawczyni zaskarżyła to rozstrzygnięcie apelacją w części, w jakiej Sąd Rejonowy nie uwzględnił jej wniosku o stwierdzenie, że ona wspólnie z M. B. na

zasadzie małżeńskiej wspólności ustawowej nabyła - obok S. B. i T. B. - z dniem 1 stycznia 2011 r. udział w wysokości $\frac{1}{2}$ części we własności nieruchomości, której dotyczyło postępowanie.

Sąd Okręgowy wskazał, że apelacją może być zaskarżone wyłącznie istniejące orzeczenie, pozytywne lub negatywne dla zgłoszonego żądania. Nie można natomiast zaskarżyć orzeczenia, które nie zostało wydane, w tym także z odwołaniem się do zarzutu, że sąd nie orzekł o całości zgłoszonego żądania. W takim przypadku strona powinna wyczerpać wniosek o uzupełnienie orzeczenia (art. 351 § 1 k.p.c.).

Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżone apelacją wnioskodawczyni orzeczenie Sądu Rejonowego w żaden sposób nie odnosi się do żądania nabycia przez nią i jej męża udziału we własności przedmiotu zasiedzenia, tak samo jak i uzasadnienie tego postanowienia. Skoro przy tym data, z którą miało dojść do nabycia własności nieruchomości przez wnioskodawczynię i jej męża jest późniejsza niż data, z którą zasiedzenie zostało stwierdzone na rzecz S. B. i T. B., to nie można uznać, że orzeczenie to *implicite* obejmuje oddalenie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia udziału we własności tej samej nieruchomości ale mające nastąpić 26 lat później. Wnioskodawczyni nie kwestionuje przy tym rozstrzygnięcia wydanego na korzyść S.B. i T. B. w zakresie, w jakim odnosi się ono do udziału we własności nieruchomości będącej przedmiotem postępowania.

W zażaleniu z 6 listopada 2019 r. na postanowienie z 25 września 2019 r. wnioskodawczyni zarzuciła, że zostało ono wydane z naruszeniem art. 373 w związku z art. 370 i art. 351 § 1 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że Sąd Rejonowy nie rozstrzygnął o żądaniu wnioskodawczyni oraz z naruszeniem art. 367 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że wnioskodawczyni nie przysługiwała apelacja od orzeczenia Sądu Rejonowego ze względu na brak substratu zaskarżenia, podczas gdy orzeczenie Sądu Rejonowego rozstrzyga o żądaniu wnioskodawczyni.

Wnioskodawczyni wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Uczestniczka U. C. wniosła o oddalenie zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 609 § 1 k.p.c. orzeczenie stwierdzające nabycie własności przez zasiedzenie może być wydane wyłącznie na wniosek. Obowiązkiem wnioskodawcy jest oznaczenie przedmiotu zasiedzenia, a zatem rzeczy, do której lub na której konkretne prawo może powstać przez zasiedzenie (własność, użytkowanie wieczyste, służebność gruntowa lub przesyłu) oraz osoby lub osób będących nabywcami prawa. Tak określone żądanie może być przez wnioskodawcę zmienione, w tym także w odniesieniu do osoby lub osób będących nabywcami prawa, w postępowaniu nieprocesowym bowiem stosuje się odpowiednio art. 193 § 1 k.p.c. Zmiana żądania jest jednak skuteczna tylko wtedy, gdy wnioskodawca nadal pozostanie osobą zainteresowaną w rozumieniu art. 609 § 1 k.p.c. (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 11 czerwca 2015 r., III CZP 112/14, OSNC 2015, nr 11, poz. 127). Udział we własności, obojętne w jakim rozmiarze, oczywiście nie jest prawem do rzeczy tożsamym z własnością, a żądanie stwierdzenia, że określona osoba nabyła udział we własności rzeczy nie jest ani tożsame, ani także zawierające się w żądaniu, że nabyła ona prawo własności tej rzeczy.

Żądanie będące przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie zmierzało do stwierdzenia, że S. B. i T. B. nabyli przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 1985 r. udział wynoszący $\frac{1}{2}$ we własności zabudowanej nieruchomości stanowiącej działkę nr [...] o pow. 562 m² w C. przy ul. T., a wnioskodawczyni wspólnie z M. B. z dniem 1 stycznia 2011 r. nabyli przez zasiedzenie na zasadach wspólności ustawowej udział we własności tej nieruchomości wynoszący $\frac{1}{2}$. Skoro Sąd Rejonowy orzekł o nabyciu przez S. B. i T. B. przez zasiedzenie nie udziału we własności nieruchomości, jak oczekiwała tego wnioskodawczyni, lecz prawa własności tej nieruchomości, to wnioskodawczyni ma interes w zaskarżeniu takiego rozstrzygnięcia nie tylko wynikający z tego, że Sąd Rejonowy orzekł o innym prawie niż wskazane przez nią we wniosku jako podlegające nabyciu przez zasiedzenie, ale i z tego, że uwzględnienie wniosku w odniesieniu do tego innego prawa musiało opierać się na założeniu, że S. B. i T. B. byli posiadaczami samoistnymi nieruchomości przez czas konieczny do zasiedzenia i w jakimś przynajmniej

zakresie pokrywający się z czasem, przez który wnioskodawczyni z mężem miała wykonywać posiadanie samoistne tej nieruchomości, charakteryzowane jako posiadanie jej udziału.

W tym stanie rzeczy apelację wnioskodawczyni od postanowienia Sądu Rejonowego, niezależnie od braku wyrzeczenia w tym postanowieniu o oddalenia wniosku zmierzającego o stwierdzenia nabycia przez wnioskodawczynię i jej męża udziału we własności nieruchomości, której dotyczył wniosek, trzeba uznać za dopuszczalną.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 394¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 108 § 2 oraz art. 398²¹ k.p.c. - Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw